

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE

conform regulamen. de aplicare a tarifului comercial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foaie înscrisă în Registrul de
Publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 250 Lei

Pe 6 luni . . . 150 Lei

Pentru străinătate 750 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Mironosițele mueri

(+) Ceata mironosițelor, ca număr, era mică. Dar ca tărie de suflet a fost mare foarte. Și aievea: Să pleci cu mizesme să ungi trupul unul osândit la cea mai de ocară moarte, însemna să înfrunți judecata celor mulți, atrăgându-ți ura și disprețul obștesc. Afară de aceasta, pentru cele ce erau cu Maria Magdalena pe drum, în faptul dimineții, spre mormântul, lor pe atât de drag pe cât de urgisit era altora, se puneau și alte întrebări grele: Cum vor trece porțile strașnic păzite ale Cetății? Cum vor căpăta îngăduință dela ostașii străjuitori să intre în mormânt? Și apoi: Cine le va prăvăli lespeda de pe ușa mormântului?

Dragostea însă toate le poate. Inima iubitoare e o putere ce nu știe de frică, nici de piedeci de nebiruit. Iar inimile mironosițelor așa erau: pline de iubire față de cel Răstignit. De aceea n'au dat îndărăpt din fața nici unei greutăți. Și de aceea Atotputernicul le-a și făcut parte de nemărginita bucurie de a primi din gură de Inger vestea biruinței lui Hristos asupra morții: Pre Isus căutați, Nazarineanul cel răstignit: s'au sculat, nu este aici; iată locul unde l-au pus pe el. (Mc. 16, 6).

Noi nu prea avem fericirea izbânzilor creștinești, pentru că ne lipsește dragostea fierbinte cea atât de laudată de Sf. Pavel și care niciodată nu cade (1 Cor. 13, 1—8), precum și îndrăzneala suprafirească, la care ne-a îndemnat însuși Mântuitorul (Io. 16, 33). Cu luptători cari își pierd toată vremea mărindu-și spaima cu exagerarea primejdiilor de întâmpinat nu se câștigă războaie pe nici un tărîm.

Prostul se schimbă ca luna. Cel înțelept însă în Domnul rămâne tare între orice împrejurări. Nici teama nu-l frânge, nici sălnicia nu-l schimbă. Când îi merge bine nu se fudulește, și când bat vânturi vrășmașe nu se scufundă. Ubi enim Sapientia, ubi virtus est, ibi constantia, ibi fortitudo (Sf. Ambrosiu). Cel creștinește înțelept își păstrează cumpătul și în zile cu soare, și pe vreme de viitor. Și totdeauna lucrează în vederea înfăptuirii unui ideal călăuzitor, bine știind că toate îi sunt cu putință întru Hristos care-l întărește. (Fil. 14,13).

Fiilor Bisericii noastre nu li-se poate îndeajuns aduce aminte că, deși pentru noi vremile rele sunt, n'avem pricină de înpăimântare ori descurajare. Ba chiar faptul că această binefăcătoare fără pereche a Neamului, care-i Biserica Română Unită, e mereu jignită și ponegrită, trebuie să fie pentru noi un imbold mai mult s'o iubim cu atât mai tare, ca mironosițele pe Răstignitul din mormânt, căci dușmănia asta cu nimic îndreptățită e o dovadă în plus că lucrul Domnului este Biserica noastră. — Fără nici o îndoială.

Altă educație!

— La problema educației religioase a tineretului —

de OCTAVIAN POPA

Mă întorc dela un festival aranjat de tineretul nostru universitar. Un părinte iezuit a ținut exerciții spirituale, așa cum s'a putut, tineretului îngrădit de cursuri, seminarii și laboratorii și reținut — duminica — de premilitarie. Exercițiile spirituale s'au încheiat cu un frumos festival: o conferință a aceluiași părinte, coruri, muzică, recitări. Totul a decurs așa de frumos, atât de înălțător. Și s'a sfârșit.

Exercițiile spirituale sunt ca o furtună puternică: desrădăcinează și dărimă. Desrădăcinează patimi și porniri rele, dărimă altare idolești și sădește gânduri bune și propusuri frumoase. Dar sada aceasta trebuie îngrijită. Trebuie păzită, ca să nu fie clătinată de nimeni, să nu fie simuică de vânt. Pământul e frumoasă și curată, pământul s'a lucrat cu îngrijire, dar trebuie priveghiat, ca să nu vie dușmanul să arunce neghină.

Fără să vreau, îmi vine în gând scrisul inaripat al bardului, care își doarme somnul în pământul răpit dela Ciucea, despre impresia ce i-a făcut o un frumos obicei din părțile nordice ale sbuciumatului nostru continent. În o duminică seara, prietenul nostru Scotus Viator a cetit din Biblie oamenilor săi de serviciu adunați în sufrageria unui castel medieval. Goga văzând aceasta a erupt în strigătul: „Voi aveți o credință“ și apoi l-a continuat în un oftat: „Vrem o credință!“ Voiu reproduce partea finală a articolului marelui poet: „Și fără să vreau îmi vine în minte o problemă atât de mare și atât de nebăgată în seamă a vremii noastre frământate de patimi mici; educația religioasă a cărturării noastre.

Nu găsiți, că ar trebui făcut ceva pentru a ne salva tineretul, dându-i dascăli luminați, cari în școlile secundare să-l învețe credința lui Dumnezeu și preoți cu gură de aur, cari să cuvinteze acolo, în centrele studențimii noastre universitare?

Fiindcă, așa cum suntem astăzi, noi nu știm ce vrem și nu știm unde mergem...”

Au trecut treizeci de ani de când a scris Goga acestea și stăm tot așa de rău, ba par'că mai rău ca atunci. Tineretul nostru, conducătorii de mâne, nu sunt împărtașiți de o educație religioasă temeinică, singură în stare să susțină echilibrul sufletesc al individului și să asigure ordinea, disciplina și corectitatea în viața publică. Nu se îngrijește nimeni de educația religioasă a tineretului universitar, ba e împiedecată în deprinderea practicei religioase, cu care a venit deacasă.

Premilităria chiamă tineretul la deprinderile sale chiar atunci, când tineretul ar trebui să se ducă la biserică, pentru a-și pleca genunchii și inimile înaintea Domnului măririi. Pregătirea premilitară e de cea mai mare importanță pentru țară. E vorba de formarea unui tineret viguros, care în vreme de pace să muncească cu credință acolo, unde e pus, unde îl indică pregătirea și unde îl așază încrederea mai marilor, iar în timp de primejdie să fie gata și în stare să apere țara și hotarele ei. În acest scop pregătirea premilitară nu se poate prețui îndeajuns. Dar trebuie pregătit un astfel de program, care să nu împiedece pe premiliar dela datoriile sale religioase. Cuvintele Domnului: „Dați Cezarului ce este al Cezarului și lui Dumnezeu, ce este al lui Dumnezeu“, cuprind un adevăr veșnic, dela care nu-i este permis nici unei cărmuiri să se abată. La noi cu atât mai vârtos, cu cât deviza Coroanei este: „Nihil sine Deo“. S'a scris de atâtea ori și — după cât știm — s'au făcut atâtea intervenții din partea Bisericilor, — încât ar fi timpul să se rezolve odată această chestiune, încât să se poată da lui Dumnezeu, ce este al lui Dumnezeu.

Experiența dureroasă din ultimii ani a arătat, cât de primejdiosă poate să fie lipsa de educație religioasă a tineretului universitar. La noi lipsa aceasta începe încă din liceu. În clasele superioare, când e mai mare primejdia, religia a ajuns să aibă numai o singură oră. E timpul, când poftele și pornirile disordonate încep să se nască și să tindă spre stăpânire; e timpul când lectura, cinematograful și feluritele ispite, pe cari le imbie lumea, încearcă să amăgească tineretul pe căi rătăcite, și atunci tineretul e aproape scos de sub influința preotului-catihet. Ce se poate face în o oră pe săptămână? Cum pot fi combătute multele teorii și curente subversive? Cum poate fi pregătit razimul moral, care să fie în stare să țină echilibrul sufletesc? Cum poate câștiga tineretul busola, care să-l conducă, fără să se frângă, printre multele Scile și Caribde ale vieții? Mai cu seamă, că mulți din ultimele clase duminica sunt chemați de datoriile premilitare!

Cu sufletul neechilibrat și sbuciumat întră tinărul în viața universitară, unde de multe ori o știință falsă îi răpește și fărîma de religiositate, cu care a plecat din liceu. Ispita e mai mare, îngrijirea e mai mică și căderea e aproape sigură.

Să ne mirăm, că criza morală e tot mai accentuată? Să ne mirăm de decadența vieții publice?

Ce am zice de unul, care văzând cum îi arde casa, ar sări de bucurie și ar bate din palme voios? Și nouă ne arde casa, vedem cum se înalță flăcările și cum se prăbușește edificiul, dar stăm cu mâinile în sin, nu facem nimic pentru înlăturarea răului. Să nu fim în stare, să luăm lupta contra răului, care stă să ne coplesiască?

Misiuni poporale și dani marinoase. În Paresimile acestui an, Cuv. Sa P. Vasile Dardai, ieromonah dela Obreja a ținut, înafară de celea notificate deja, misiuni poporale și în următoarele parohii, unde bunii creștini au făcut dani frumoase pentru orfanii dela Obreja:

1. *Axente-Severu*, protopopiatul Mediaș, condusă de harnicul ei păstor-păr. Augustin Hulea, în zilele de 7 Aprilie—14 Aprilie a. c. Dovada reușitei o fac cele 309 apropieri de sfintele taine. La sfârșit s'a făcut consacrarea solemnă a parohiei și a tuturor familiilor la sf. Iosif, patronul și îngrijitorul Bisericii și al familiei creștine. Deși parohia numără abia 325 suflete, au fost impresionate daniile făcute orfanilor dela Obreja: 3 m. pânză, 32 ștergare, 6 fețe de perină, 1 perină, 9 cearceafuri pt. saltea, 3 fețe de masă, 2 per. ismene, 1 cămașă, 1 saltea și 1 batistă, și Lei 200.

2. *Hârșeni*, vicariatul Făgăraș, condusă de neobositul ei păstor sufletesc păr. Octavian Fulicea, în zilele de 21. III—28 IV. a. c. Apropierile de sf. taine s'au ridicat la 353, iar daniile pentru orfanii dela Obreja au întrecut orice așteptare față de numărul mic al familiilor care nu trece de 50. S'au adunat 42 m. pânză, 30 ștergare, 10 fețe de perină, 2 perine, 4 cearceafuri pt. saltea, 4 pt. pantafoni, 1 cămașă, 4 perechi ismene, 1 pereche ciorapi de lână, 1 șapcă și 3070 bani numerar. Valoarea acestor daruri trece mult peste 30.000 Lei.

3. *Sebeș*, în zilele de 28 Martie—3 Aprilie — vicariatul Făgăraș, parohie condusă

de tinărul dar harnicul păstor Ioan Munteanu. Credincioșii, atrași și de cele trei proiecțiuni religioase însoțite de câte o conferință explicativă rostită de Păr. Octavian Fulicea din Hârșeni, în trei seri după olaltă, s'au apropiat de sfintele taine în număr de 558. La mărturisiri au mai dat ajutoare, înafara de preotul locului, Păr. Octavian Fulicea din Hârșeni și Păr. Dumitru Sălăgeanu din Copăcel. Dăruirile pentru orfanii dela Obreja au fost acestea: 24 m. pânză, 41 ștergare, 11 fețe de perină, 5 perine, 1 cearceaf pt. saltea, 1 față de masă și 16020 Lei. Dani cât se poate de frumoase pt. o parohie săracă ca Sebeșu.

Se poate desăvârșirea popoarelor fără unirea cu Roma?

Pe urma războiului a toată lumea, din 1914-1918, „Le renouveau religieux“,¹⁾ a luat proporții nebănuite, neașteptate. Le renouveau însemnează învoire, chiar regenerare, reîmprospătare, dar însemnează și primăvară. Și cată să recunoaștem că, într'adevăr, după 1918 a urmat o frumoasă, neuitată și epocală primăvară religioasă. Papalitatea, sau cum îi zice sf. Ioan în Apocalipsa sa (22, 1) tronul lui Dumnezeu și al mielului, sf. Scaun, din cetatea pogorită din cer a noului Ierusalim (Ibidem 21, 2) a dobândit puteri, încurajări și a făcut realizări uimitoare. De aceea a înființat un prasnici împărătesc, aparte, în cinstea Mântuitorului ca „Rege“, Regele Impărăției lui Dumnezeu. Că este o realitate și că are temei supratereștru acest prasnici, știm din profeția făcută de sf. Arhanghel Gabriel, sf. Fecioare; „Iată, vei zămisi în pântece și vei naște un fiu — un singur — și-l vei pune numele Isus. Acesta se va chema Fiul celui de sus, și va da Lui Domnul Dumnezeu, tronul lui David tatălui său. Și va împărăți în veci

¹⁾ O carte a d. Drăghicescu, care a făcut multă valvă.

și Impărăția Lui nu va avea sfârșit (sf. Luca 1, 31-33), principiu transpus în dogmă, art. 7 din Simbolul credinței, obligatoare pentru orice creștin în parte și pentru toată Creștinătatea în deobște, ori toate Creștinătățile. În rândul întâi pentru Catolici și Ortodocși, cari au cultul sfinților îngeri ca binevestitori ai lui Dumnezeu. Și în rândul al doilea, obligă și pe toți și pe toate felurile de protestanți, fiindcă e rugăciunea domnească: „Vie Impărăția Ta“. Dacă, la încheierea păcii, ar fi fost consultat sfântul Părinte, ca reprezentantul puterii dumnezeiești a spiritualității universale, și, nota bene, singura putere de acest fel și într'această direcție, s'ar fi încheiat acea „pace fără hotar“, cum a conceput profetul Isaia, pacea Fiului lui Dumnezeu, în calitatea Lui de „Inger al marelui sfat“.

În 1923 a ajuns Papă unul dintre cei mai mari Papi, Pius XI, care a realizat profeția lui Cavour: Cel mai mare om politic italian va fi acela care va rezolva chestia romană, adică împăcarea Italiei civile cu Vaticanul. Și această împăcare s'a făcut din binecuvântarea Domnului, pentru o împătrită cinste și cinstire: a Papei — inclusiv a Papalității — și a Celui, a latinității, a Creștinătății, (se va vedea în viitor că e în joc cinstea tuturor și tuturor felurilor de Creștinătăți) și în sfârșit a umanității.

Tot acest sf. Părinte a ridicat scaunul Romei la treapta de Papalitate a misiunilor, adică creștinarea păgânilor în rândul întâi, unirea schismaticilor și întoarcerea la turmă a tuturor rătăciților și tuturor rătăcirilor. „Am și alte oi cari nu fac parte din staulul acesta și pe acelea mi se cade a le converti: Glasul meu îl vor auzi și va fi o singură turmă cu un singur păstor“. (sf. Ioan 10, 16).

Și, pentru noi Români, a vroit prea milostivul Dumnezeu, ca primăvara religioasă de după război să ne aducă un mare, frumos, și, de ce nu am proclama-

FOIȚA „UNIRII“

Modă și capricii în limbă

de GAVRIL TODICA

Moda e un indemn rebel pentru actele noastre de toate zilele. Ne impune atitudini și comportări din cele mai iraționale. Ne îmbracă burlesc. Ne încălță bizar, nu cum ar pretinde igiena. Mai ales femeile se supun la adevărate suplicii de dragul modei. Își strâng picioarele în pantofi mici, cu tocuri ca niște cuie. Își torturează părul și capul cu „ondulații permanente“. Și alte suplicii „cosmetice“, suportate cu adâncă resemnare, ca să fie totdeauna tinere, frumoase și atrăgătoare.

Moda se manifestă și în limbă.

După legea strămoșească, ar fi să avem limbă de structură și fisionomie latine.

După logica cea mai elementară, ar trebui să respectăm și să cultivăm aceste însușiri fundamentale.

Când colo, ce facem?

Lucrăm din răspuțeri la pocirea, la desfigurarea acestor însușiri limbistice fundamentale.

Sub pretext de neologisme, evităm și

eliminăm cuvinte latine, adoptând în locul lor barbarisme repugnante.

În terminologia noastră filosofică dispar *cugetul, cugetătorul, cugetarea*, fiind expulzate sistematic de *gând, gânditor și gândire*.

Până și revizuirea cărților noastre liturgice s'a făcut — de dragul nu știu cărei unificări — cu prea multe concesii slavofile, în loc să se fi atenuat numai *exagerările* latiniste.

Pe mine unul mă înghipă neplăcut multele slavonisme din valoroasele publicații ale „Presei Bune“ din Iași și ale Tipografiei Serafice din Săbăoani, ca: *duh, slavă, slugă, slugesc, pilde și tămăduiri, alcătuiți și goniri* etc., etc. Iată câteva exemple, luate la întâmplare din *Imitațiunea lui Hristos*.

Cartea III, cap. 27:

15. Sluga. Întăreste-mă, Doamne, cu harul Sfântului Duh.

16. Dă-mi tărie să lucrez ca om lăuntric, să gonesc din inima mea toate grijile deșarte

9. Nu-ți slujesc la nimic lucrurile puse la cale după plac...

Nimic de zis dacă volumașul ar fi scris pentru popor. Dar e scris pentru intelectuali, sau cetitori cu ceva școală, cari desigur pricepe ce va să zică: *imitațiune, exterior, valoare, prima ocazie* și alți termeni savanți, întrebunțați cu tot dreptul în această traducere. Se pot evita estetismele barbare ca *duh, vi-*

cleșug, chezășii, îngăduiri, gontri și altele asemenea.

Desfigurarea sistematică cu pistrui a fisionomiei limbei noastre nu poate fi motivată cu nimic, decât cu „obiceiul“ isvorit din ignoranța veche și cu capriciile modei...

Convingerea aceasta, pe care de mult mi-o accentuez (vezi între altele chiar și foiletoanele „Unirii“ din Nr. 12, 31, 41—1933) și pentru cari militează cu tenacitate dârăză d-l *Ioan Corbu*, văd că e îmbrățișată cu entuziasm* și de alți pricepători. În revista *Societatea de mâine*, Nr. 1—2 din 1942, pag. 11—12, d-l *Ing. A. Cucu* publică un judicios și sugestiv articol intitulat: „*Romanizarea nomenclaturii localităților din Banat*“, din care spicuesc câteva idei generale:

„...Oare împilarea străină să ne fie motiv, stih ca de cuvintele străine să ne fie drag și amoroasă cea să aibă întâietate față de cuvintele latine? ziu

...Un distins cetățean al Timișoarei rătăc spunea la obiecțiunea mea față de cuvintele slave din biserica ortodoxă: „Vor fi ele slave, însă miroasă a tămâie și busuioc bisericesc!“ cu E dureros să auzi așa ceva. Miroși-vor cuvintele slave a tămâie și busuioc, însă mirosul e din slavă... Fără străbunii noștri Romani nu știu cum ne-am justifica prezența

* Și independent de scrisul d-lui Corbu sau al meu.

și nu l-am nădăjduit, un etern dar ceresc, o nouă și cea mai înaltă cu puțință pentru noi, treapta supremă a Euharistiei românești, a sfințitei și sîntei noastre Ierarhii, în sus, tot mai sus, excelsior în excelsis, spre tronul Dumnezeirii, Patriarhatul românesc. Cred că o cât de neînsemnată, neprinsă de nimeni adiere de zefir miresmuitor de bună mireasmă duhovnicească, o nebănuită sugestie, un misterios îndemn pentru proclamarea Patriarhatului a venit și dela Roma Papilor, a Împăratului Rege și a Ducelui.

Firește că războiul de acuma este, se vede, se simte, cu mult mai greu, din pricina lipsurilor de tot felul, fie în fapt fie în bolnăvicioasă închipuire. În 1914, Europa și toată lumea asta, mirosia urât de bogății de tot felul și de bani valoare absolut și absolut al pari aur. De una sută de ani, din epoca napoleoniană, nu mai fusese războaie care să încoclezeze toată Europa. Mult mai greu în rândul al doilea din pricina perfecționării a outrance, drăcește de tehnic și de inventiv, a armamentului, a feluritului, prea feluritelor feluri de armament. Greu, în rândul al 3-lea, din pricina sdruncinului moral al nervilor de bizareria concepțiilor abracadabrante de după război. Este, într'adevăr, mult mai greu decât cel din 1914-1918. Dar dacă este mult mai greu, se poate să fie și mult mai lung. Într'o revistă, revistă serioasă, „Vremea“, s'a făcut următorul prognostic. S'a luat anul începerii războiului și anul imediat următor. S'au adunat întâile 2 cifre din cele dintâi și cele din urmă două din al doilea. Dacă suma celor 2 cifre ale anului, când a început războiul, e mai mică decât suma celor 2 cifre din anul următor, ambele sume se adună, dacă e mai mare atunci cea provenită dela anul al doilea se scade. În 3 cazuri socoteala s'a dovedit exactă. Iată cum: 1793 anul când Napoleon și-a început cariera și 1794. $1+7=8$ și $9+4=13$; 8 și cu $13=21$ care sumă adăugată la 1793 dă 1814 anul abdicării lui Napoleon. 1870 și 1871. $1+8=9$ și $7+1=8$; $9-8=1$ cât a ținut războiul din 1870. Războiul din 1914; $1+9=10$; $5+1$ (din

anul 1915) = 6; $10-4$. Și acum războiul de astăzi 1939 și 1940 $1+9=10$ și $4+0=4$. Dacă din $10-4=6$ Prognosticul stabilește durata de 6 ani. Personal am de făcut următoarea obiecție: Suma celor 2 cifre $4+0$ ale datei 1940, e un zero. Prin urmare rezultatul trebuie împărțit pe jumătate $6:2=3$. Care va fi adevărul, viitorul ni-l va arăta. Dar chiar dacă ar ține numai 3 ani, războiul acesta va fi mult mai păgubitor decât precedentul. Socoteala cheltuelilor întrece orice închipuire, cifrele sunt fantastice, astronomice. Se scufundă în mare miliarde și Singaporul, în care au fost făcuți prizonieri nu mai puțin de 28 de generali, și a costat în valută românească, sute de miliarde, s'a dovedit, ca și linia Maginot, o zadarnică putere de închipuire a mincinoaselor, nălucitoarelor iluzii omenești.

La ce-am mai vorbi, pentru ce-am mai socoti, cu ce oare s'ar putea plăti ori răsplăti, atâtea vieți tinere ale nespului cavalerism, ale neînchipuitelor jertfe de ostași și căpetenii de ostași, tineri vrednici și atâtea de viteji?

Cred că sângele lor nobil va curăți păcatele omenirii, va purifica și va regenera această omenire. Iar Providența, ceea ce spre folosul zidirii toate le chivernisește, va răsplăti sângele lor, vărsat cu atâtea generozitate, spre a dărui lumii o nouă primăvară religioasă, pentru că orice altă și altfel de primăvară n'are rostul acesta universal și a toate cuprinzător al primăverii religioase:

Tot, și numai credința în Dumnezeu, prin urmare religia, rămâne singura, *prima, ultima suprema ratio* a existenței lumii.

Un vrăjmaș declarat al religiei scrie: Când va lua sfârșit imensa înclăstare ce-a cuprins globul pământesc, va veni epoca de creație, entuziasmul constructor. Să fim gata, fiecare în meșteșugul nostru, să ridicăm zidire nouă (Victor Eftimiu: Teatrul celor mulți. Vremea din 1. III. 1942). Dacă un necredincios și crede totuși și vorbește de un renouveau laic, de ce nu ne-am gândi noi, credincioșii cei adevărați ai adevăratei Biserici, ai adevăratului Dumnezeu, la o primăvară mai roditoare în binefaceri ale binecuvântării și răsplătirii lui Dumnezeu. Dacă va vrea atotmilostivul Dumnezeu vom vedea o prăbușire desăvârșită și pentru dea pururea a bolșevismului. Nu e o rânduială oarecare dumnezească faptul că Germanii au început războiul aliați cu bolșevicii ca să-l termine împotriva lor? Se prea poate să se împliniască profeția acelui ticălos de popă, călugăr, ori ce-a mai fost el, stramcki, stareț etc., Rasputin: „Dacă mă va omorî un mojić, dinastia Ta, Nicolae, i-a spus el Tzarului, va domni vecinic ca tronul lui David și Rusia va ajunge cea dintâi țară din lume. Dacă însă mă va omorî careva din nobilime și, feriască Dumnezeu, vre-o rudă a Ta, praful și pulberea se va alege de familia Ta și Rusia va fi supusă 25 de ani celor mai blestamate stăpâniri“. Anul acesta au fost 25 de ani dela intronarea bolșevicilor. Lucrurile acestea se pot citi, negru pe alb, într'o carte: A fost odată un imperiu, scrisul unei evree, Aderca.

Lui Lunacevski, comisar al poporului (rusesc) pentru instrucția publică, acela care n'a încuviințat dărămarea Bisericilor, pentru pricini artistice, care tot e ce va,

la o întrunire i-a spus un preot: Și bolșevismul este dela Dumnezeu, — pe tema: toate sunt dela Dumnezeu stăpânirile — ca să pedepsească și să curățească păcatele poporului rusesc. Da, asta una. Partea a doua, are, cred eu, temeiul următor: A îngăduit Dumnezeu, bolșevismul, ca toată lumea să se încredințeze de fapt că acest fel de stăpânire, ca de altfel și socialismul ori radical-socialismul, care a dus Franța unde o a dus, nu e doctrină, sistem și formă de a conduce așa cum trebuie un stat, o nație.

În ce privește pe Rasputin, calul de bătaie al bolșevismului împotriva Bisericii, a Tzarului și a Tzarismului, fie spus în treacăt că nimenia nu iubia, nu ținea mai mult, la Rusia, la Tzar și la familia lui ca acest Rasputin. Iar dacă un nepot prin alianță al Tzarului, Iosupov, l-a omorât, ba a mai scris și o carte, nu pentru că iubia Rusia, pe Tzar și familia lui, ci ca să se răzbune, fiindcă acest ticălos de Rasputin a avut curajul, nebunesc sau fatal sau oricum a fost acest curaj, de a-i spune Tzarului: Nu se cuvine să bagi în familia ta pe un păcătos de invertit, oricâte bogății ar avea el. Și apoi de unde are dreptul un prinț, oricare ar fi el și mai ales așa zis prinț creștin, să omoare un popă, oricât de ticălos și de netrebnic ar fi fost acela?

Dacă, anumite cercuri, competente de altfel și foarte serioase, vorbesc de o nouă ordine în Europa și deci în lume, fiindcă, orice s'ar zice, tot Europa, are inițiativa culturii, spiritualității, solidarității neamurilor, această ordine, pare-se, începe a se inaugura prin revenirea și introducerea corporatismului. Franța, câtă vreme și-a păstrat demnitatea ei de fiica cea mai mare a Bisericii catolice, era cea dintâi țară din lume, prin spiritul, grația, claritatea latină, și generozitatea proverbială a culturii sale, ca și de altfel prin împrumuturile sale din faimoasele economii ale ciorapului.

Prăbușirea, de deunăzi, a Franței, vine dela ruperea ei brutală dela sânul Bisericii. Mareșalul Petain, produsul excelent al străvechii tradiții franceze creștine, a înmormântat Republica III. și a introdus corporatismul. Iar corporatism însemnează doctrina vecinică și dumnezeiască a Creștinismului catolic, care când a fost practică sincer, intensiv și integral, în evul mediu, a dat omenirii epoca aceea în care nu s'au pomenit tirani ca 'n anticitate, cerșetori ca 'n societățile rău conduse și slab organizate și chomeuri-Arbeitslosen nemțește — ca în vremurile acestea din urmă ale noastre.

Și, sunt și dintr'aceia, cari, îngroziți de ceea ce se vede în lume, vorbesc, ba încă serios, de sfârșitul lumii, „că așa spune Mântuitorul în Evanghelii.“ Să cercetăm însă bine sf. Scripturi că nu e nici o vorbă de sfârșitul lumii ci de o desăvârșire a ei: Al Domnului este pământul, adică lumea, și desăvârșirea lui. Iată cum ne vorbește în sensul acesta sf. Pavel: „Nu vroesc să nu știți voi, fraților, taina aceasta, că împietrirea unei părți din Israel, o a rânduit Dumnezeu, până când va avea loc desăvârșirea neamurilor. Și în chipul acesta întregul Israel se va mântui, precum este scris: veni-va din Sion izbătorul și va da la o parte necinstea dela Iacob“ (Romani 11, 25, 26). Firește, izbăvi-

noastră aici, pentru că busuiocul și tămâia slavă la nici un caz n'o face.

... Întreb pe cultivatorii cuvintelor străine în grădina limbei noastre, de ce perseverează în a susține despre cuvintele străine, că sunt bune și fac parte din patrimoniul limbei noastre, iar cuvintele latine, cari le pot înlocui, sunt neologisme?

... Dacă nu am fi persistat în încăpăținarea unor oameni de știință, secundați de alții fără știință, că ne adăpăm din izvoare străine, de mult am avea limba noastră academică și curată...

... Despre pace scriu, și pentru ca distinsul N. Densușianu, și cu el toți marii strămoși să poată dormi în pace. Cu această ocaziune țin de cuviință să le cer iertare pentru rătăcirea noastră și să le promit că ne vom cuminti în viitor.

Nu pot încheia nici eu notițele prezente cu observări mai juste decât cu citatele precedente din articolul d-lui Ing. A Cucu.

A persista în rătăcire e ceva diabolic. Scriitorii noștri persistă diabolic în barbarisme. Și mai ales „alcătuitorii“ de manuale didactice.

torul din Sion, însemnează pe sf. Părinte. Căci Sionul lui David nu a însemnat mare lucru și nu mai însemnează nimica acum, ci toată binecuvântarea făgăduințelor lui Dumnezeu o a luat-o Roma, noul Ierusalim după concepția apocaliptică a sf. Ioan, și noul Sion.

Iar desăvârșirea neamurilor după porunca Mântuitorului: Fiți, dară, voi, desăvârșiți, precum și Tatăl vostru cel din ceruri este desăvârșit, (sf. Matei 5, 48), însemnează o cât mai mare, mai puternică, mai vie, mai intimă apropiere de Dumnezeu. Fiindcă, la împietrirea lui Israil își au și creștinii partea lor de vină, și încă o mare parte. În rândul întâi pentru că după ce s'au despărțit, au stărut în schismă, apoi alții s'au rătăcit de adevărata Biserică a lui Hristos, de catolicism. Al doilea nu au fost, și nici chiar nu sânt, creștini întregi, ci foarte mulți și în foarte mare măsură, numai creștini de formă și deci vinovați fiindcă n'au avut cum impune Israelului.

Păr. Agârbiceanu spune în „Mărturisiri”-le P. C. Sale (Revista Fundațiilor Nr. 12 Dec. 1941 la pg. 525) următoarele: „Sascele”, „frauele” dela Frau, mai veniau și la bisericile românești (cele 2 biserici a uniților și a ortodocșilor din Cenade) și dădeau slujbe preoților noștri, și pe față, dar mai mult în ascuns, de frica preotului lor”. Răposatul, fără voia lui, profesorul cel mai mare Iorga, spune în istoria Bisericii românești, că în cer nu e despărțire între cele 2 confesiuni greco-catolică și greco-ortodoxă. Prin urmare în cer și în masele adânci ale populațiilor — câți Evrei și câte Evreice nu dau slujbe la Bisericile din București, — o unire a tuturor creștinilor nu este o imposibilitate, un non sens, o nebunie, ci o năzuință firească și irezistibilă.

Pentru ca să ne învrednicim de răsplata jertfelor ce facem într'acest război, noi și toate neamurile, pentru ca să ne aducă bunul Dumnezeu primăvara desăvârșirii noroadelor, e de datoria noastră să ne gândim serios și să activăm viguros pentru Unirea cu Roma, a noastră și a tuturor.

Și așa să ne ajute prea bunul Dumnezeu.

Protopresbiterul Ortodox

Feluri de a cumineca. 1. Uzul moștenit și practicat și azi în măsură de 99 %, în ce privește distribuirea Sf. Cuminecături credincioșilor, este acela cu lingurița de metal nobil, care aprovizionată din potir cu Sf. Trup și Sânge al Mântuitorului, e introdusă de preoți în gura credinciosului. Acesta, la rândul său, prin apropierea buzelor, trebuie să soarbă totul de pe ambele fețe ale linguriței. Și tot așa, cu aceeași linguriță, se vor cumineca cei zece, o sută și chiar până la o mie de credincioși.

2. Cu referire la al doilea fel de distribuire a Sf. Cuminecături credincioșilor, Ministerul Sănătății și Ocrotirilor Sociale a dat un ordin în toamna anului trecut, care prevede ca preotul când cuminecă pe credincioși, să aibă la îndemână 5-10 lingurițe, pentru a se preveni răspândirea bolilor.

3. Păr. Dr. Tăutu, ca fost spiritual al teologilor din Oradea, a aflat de bine ca după cuminecarea fiecărui credincios, să introducă lingurița într'un pahar cu apă ținut

de crâsnic lângă Sfinția Sa și ștergându-o cu un prosop, să continue cu distribuirea Sf. Cuminecături credincioșilor.

4. Păr. Dr. Sârbu dela Blaj, tot ca spiritual al teologilor, introduce o linguriță specială pentru distribuirea Sf. Cuminecături, caracterizată printr'o pronunțată coadă lungușoară față de lingurița propriu zisă, care are forma rotundă de mărimea piesei de 1 leu, al cărei mijloc, firește, e mai afundat decât marginile. Scopul urmărit cu această linguriță-tip este, ca preotul să introducă Sf. „Strop ce spală al relelor potop” în gura credinciosului cu ușurință, unde să și rămână, fără ca cel ce se cuminecă, să atingă lingurița cu buzele.

5. La Prea Sfințitul Episcop Dr. Vasile Aftenie, în calitate de fost protopop al Bucureștilor, (când i-am fost odată concelebrante), am văzut ceva deosebit. Distribuia Sf. Cuminecături credincioșilor fără linguriță. Cum? Așa că (preotul) în timpul proscomediei, taie părticelele din prescure pentru pomeniri liturgice, ca și în vederea cuminecării credincioșilor, nu în formă pătrată și mitite, ci nițel mai mărișoare și lungărețe.

După „Cu frica lui Dumnezeu cu credință și cu dragoste să vă apropiați” preotul se postează în ușa împărătească, bineînțeles după „Cred Doamne...” In potir are Sf. Sânge, iar în disc Sf. Trup, adevă fără a fi amestecate speciile Sf.-lui Trup și Sânge, ca atunci când folosește lingurița. — Prin urmare preotul când pleacă dela prestol, are în muna stângă potirul, pe care îl ține cu degetele: mare și inelar, precum are și discul, care e așezat între degetele: inelar și mijlociu ale aceleiași mâni. Sub potir și disc, se va ține, ca de regulă, aerul de 2 credincioși. — Cu mâna dreaptă preotul ia Sf. Pâine, (părticica tăiată în formă lungureață) din disc, dela un capăt și o cufundă cu celălalt capăt în potir, iar apoi o introduce în gura credinciosului. — Cuminecatură credincioșilor fiind terminat, preotul zice: „Măntuește Dumnezeule...” urmând a se retrage în altar la prestol, spre a deșerta discul în potir.

După modesta-mi părere această modalitate de distribuire a Sf. Cuminecături credincioșilor, e cea mai agreabilă și mai igienică, (pe care și eu mi-am însușit-o deja). De altfel și credincioșii sunt în drept să se pronunțe. — (Pr. Octavian Fulicea).

Știri mărunte

Deprinderi sufletești. Din Dumineca Floriilor până în Joia Mare s'au ținut reculegeri sufletești la Turda unde păstorește păr. Dr. Coriolan Sabău. Vestitor al cuvântului dumnezeesc a fost păr. Dr. Alex. Todea, secretar mitropolitan. Tot timpul biserica a fost ticsită de credincioși atât la slujbe cât și la cuvântări, având la dispoziție în fiecare zi mai mulți preoți pentru mărturisiri.

Muncă și realizări. Soc. Națională de Cruce Roșie își are și în Blaj filiala sa. Într'un an de muncă s'a isbutit să se ridice numărul membrilor la 330 și să se încaseze 1,010.040 Lei față de cei 2286 Lei capital inițial. În urma unui apel al filialei Blaj s'au colectat efecte în valoare de 562.400 Lei și bani în suma de 898.562 Lei. S'au cerut și s'au primit dela Centrala București instrumente medicale în valoare de 16.240 Lei. Cantina din gara Blaj, precum și infirmeria din aceeași gară, au făcut și ele mult bine. Spitalul Z. I. 501 a fost aranjat pentru îngrijirea alor 320 răniți, mulți fiind supra-alimentați. Materialul farmaceutic donat face 70.254 Lei. Serata cu tombolă din 6 Ian. 1941 a realizat 34.265 Lei, iar un bazar 15.680. Elevilor refugiați și

familiilor sărace le-a dăruit la Crăciunul a. 1941 bani în suma de 16.237 Lei. — Toate acestea lauzelul și briceperea membrilor în frunte cu dna Viorica Fulicea, prezidenta filialei.

Locale. Dumineca viitoare, a Mironosofiei va predica în catedrală păr. Dr. Alex. Todea, secretar mitropolitan.

Sinod protopopesc. Districtul protopopesc Holodului și-a ținut sinodul de primăvară la Holod (Bihor) în ziua pe 26 Martie c., premergându-i sf. misiuni populare, cu 9 cuvântări, rostite de păr. Dr. F. Simon, franciscan român unit din Drăgești. Președintele districtuală și-a început sinodul cu sf. liturghie, la sfârșitul căreia s'a sfințit o icoană și a fost rostit o mică predică ocazională. După care preotul Cornel Marian, protopop districtual, a rostit cuvântul de deschidere; păr. I. Niculici din Sămbăta a conferențiat asupra subiectului Preotul catolic și apoi s'au desbătut diferite probleme actuale. De la această cheiere s'a fixat locul ținerii sinodului de toamnă Sămbăta. (pc).

Premiu pentru o gramatică română. În ziua anului 1944 Academia Română va acorda un premiu de 100.000 Lei (înființat de Soc. „Cultura Românească”) pentru cea mai bună și mai practică Gramatică română. Lucrarea (în manuscris) nu trebuie să aibă u cuprins mai mare de 300 pagini, par format 12°. Autorul premiat va avea drept și 15% din prețul brut al cărții. Termenul depunerii manuscriselor la Cancelaria Academiei este până la 31 Dec. 1943.

Congres bisericesc la Odesa. Acum de câțiva ani a avut loc, după 25 de ani de oropsire țărănească, primul congres bisericesc în Odesa (Transnistria), sub președinția păr. Dr. Antonie Harghitaș, vicarul misiunii ortodoxe române din Transnistria. Toate discuțiile au privit lucrurile numai din punct de vedere administrativ, cultural și economic.

Casa în care a murit Galileo Galilei a fost cumpărată de universitatea din Florența. Indemn pentru aceasta a venit dela Duce. Stăpânirea italiană a și acordat sumele necesare pentru a curăța și păra acea clădire istorică la care numai cu mândrie se poate gândi orice italian.

Deshumarea Eroilor Neamului și transportarea lor în altă localitate decât aceea în care au fost înmormântați, a fost, deocamdată, interzisă de Ministerul apărării naționale a și făcut cunoscut tuturor celor pe cari îi privește că s'au dat dispoziții ca ofițerii, subofițerii și trupa ce au căzut la datorie pe câmpul de luptă, să fie înmormântați pe cât se poate, grupați în apropierea satelor, și șoselelor din regiune. Desgroparea și transportarea lor în alte regiuni, după dorința familiilor, urmează să se facă mai târziu, deoarece în momentul față transporturile pe calea ferată sunt extrem de aglomerate și chiar regulile bisericești se opun desgropării premature. Pe de altă parte, se cuvine a acestor eroi ai neamului să li-se facă o înmormântare cu toate onorurile cuvenite și cu toată grija și pietatea creștinească ce le-o datorăm. În împrejurările actuale, această înmormântare nu poate face decât provizoriu pe front, rămânând la timpul potrivit, să se facă toate înlesnirile necesare și posibile, pentru a se putea face cu toate onorurile înmormântarea acestor eroi, cari și-au jertfit viața pentru apărarea sfințelor hotare ale țării. Până atunci, e bine să nu se mai intervină cu cereri de desgropări și transporturi din partea familiilor lor căzuți la datorie.

† **Silvia Marian** născ. Băgăianu, soția prof. Marian și fiica păr. Ioan Băgăianu — căruia și pe această cale le transmitem condoleanțele noastre — a trecut la cele veșnice Duminecă, în 17 Aprilie c., de luminata zi a Învierii, la vârsta de 38 de ani, după zece ani de activitate ca profesoară la Liceul teoretic de Fete din Blaj. — Face Domnul parte cu cei aleși ai săi!

† **Gheorghe Pop-Șovaroși,** sulocotenent absolvent al Academiei Teologice din Blaj, doctor în științele comerciale și consulare, funcționar superior la uzinele Solvay-Ocnele Mureșului, a cădat pe câmpul de glorie, în fruntea unității sale, în calitate de Kristoporowka (Rusia Sovietică), unde și a fost înmormântat. Răposatul erou al Neamului era în vârstă de 34 de ani. — Partea lui să fie cea dreaptă și bine luptători!